

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Historia Pelagiana Et Dissertatio De Synodo V.
Œcumenica In Qua Origenis ac Theodori Mopsuesteni
Pelagiani erroris Auctorum justa damnatio exponitur, &
Aquilejense Schisma describitur**

Noris, Enrico

Patavii, 1708

§. 2. Sancti Bonaventuræ, & Cajetani dicta examinantur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72486](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72486)

initia virtutum attinet, conspiraverit; & tamen promiserat initio statim libri octavi, se in iudicium contra Augustinum conducturum testes *minimè suspectos*. Hactenus de Sadoletto, cujus quidem erratum libentius siluissim, sed Annati, & Donii ex Sadoleti verbis instituta contra Sanctum Patrem accusatio invito penitus, ac reluctanti hucusque dicta extorsērunt.

§. II.

Sancti Bonaventura, & Cajetani dicta examinantur.

Tertium testem opponit Sanctum Bonaventuram in 2. sent. d. 33. q. 2. art. 3. dicentem: *Ad illud, quod primò obijciunt in contrarium de verbis Augustini, dicendum, quod Augustinus in verbis illis non intendit dicere, quod parvuli sensibilibus cruciuntur, sed intendit eorum poenam manifestare quantum ad carentiam visionis Dei, & quantum etiam ad vilitatem loci, & hoc valde abundanter exprimit, plus dicens, & minus volens intelligi.* Verùm negotium nobis non facessit Bonaventura contra Augustinum testimonium, nam eo loci loquitur de libro de fide ad Petrum Diaconum cap. 27. ubi legimus, pueros decedentes sine baptismo ignis aeterni sempiterno supplicio puniendos; qui liber est Fulgentii, non Augustini. Quare si communi illius sæculi opinione ductus Seraphicus Doctor Augustini illa verba esse putavit, cum alterius sint, ejus testimonio non perstamus, non enim illius dictum apud Judices quicquam ponderis habet, quo per deceptionem de quopiam aliquid affirmatur, quod non ab illo, sed ab altero assertum constat. Hinc Sancti Doctoris modestia elucet, qui Augustini sententiam, ut putabat, haud severiori censurâ perstrinxit, sed leni interpretatione mitigavit. At Annatus gravi supercilio eandem in sententiam tonat lib. 8. cap. 1. *Negamus crudelem consequentiam.* Rursus eo dicto, Augustinus plus dixit minus volens intelligi, semel Bonaventura usus est, & eâ in sententiâ, quæ à latere contra Pelagianam hæresim tradita est. Verùm Annatus pag. 897. laudatâ Sancti Bonaventurae moderatione abutitur ad mitigandas Augustini sententias in quæstione de efficaciâ divinæ gratiæ, hæc enim scribit: *Et si quis instet, Augustinum aliis locis id exprimere, quis non vider, si hoc esset, nihil aliud sequitur, quam ut dicit Sanctus Bonaventura, illis locis Augustinum plus dicere, iis autem, quæ sunt à nobis allata, minus velle.* An verò illâ in sententiâ de pœnis parvulorum fuerit Augustinus, nihil ad rem præsentem facit, nam de libro de fide ad Petrum locutus est Bonaventura, cujus verba, quàm parum adversarios juvent, abundè superius diximus cap. 3. §. 1.

Audiamus quartum Cardinalem Cajetanum, qui sic loquitur 1. p. q. 70. art. 3. *Sustinent autem verba hanc Glossam, quia quando contra Averroem erat sermo, fas erat declinare in oppositum, ut Augustinus contra Pelagianos facit.* Hoc est, ait Annatus pag. 862. *excedere lineam necessariæ veritatis: ut sit nimia quædam severitas, & iniqua vexatio, quæ medium illud, in quo veritas sedet, transgredi jubet, si præcat Augustinus.* At medium se tenere clamat Augustinus, atque hoc primus mortalium docuit lib. 4. contra duas Epist. Pelag. cap. 3. ad Bonifacium Papam hæc scribens: *Ista nepharia, & damnabilia dogmata in hac tripartitâ divisione quisquis mente catholicâ exhorret, illius quinque partitæ latebras, insidiâque deviret, atque ita inter utrumque sit cautus, ut sic declinet Manicheum, ne se inclinet in Pelagium; rursusque ita sesejungat à Pela-*

gianis, ne se conjungat Manichæis, aut si in alterutris jam tenetur, nec sic se à quibuslibet alteris seruet, ut in alteros irruat. Quis igitur Cajetano in hoc credat, ac non potius Augustino coràm Apostolicâ Sede hoc protestanti? Sed dices, impetu disputationis Augustinum extrâ sibi met statutos à se limites excurrere, hoc est extrâ lineam necessariæ veritatis, ut loquitur testium conductor. Miror, Annatum, qui capita Epistolæ Cælestini ad Gallos annexa, ipsius Cælestini esse putat, imò, quæ est hominis diligentia, atque eruditio, ne dubitavit quidem, hæc erambem iterum recoxisse. Verus illa fuit calumnia à Semi-pelagianis Augustino opposita, undè eodem fallacioso obloquutores Pontifex rejecit, ut §. superiori diximus, cujus sanè verba, cum illi accusationem repellant, pro defensione nobis etiam repetenda sunt, hæc enim scribit: *Quia nonnulli, qui catholico nomine gloriantur, in damnatis autem hæreticorum sensibus seu pravitate, si vè imperitiâ demorantur, piissimis disputatoribus obviare præsumunt, & cum Pelagium, atque Cælestinum anathematizare non dubitent, magistris tamen nostris, tanquam necessariam modum exceßerint, obloquuntur.* Sed Annatus, qui solam appendicem Epistolæ, Profundiores verò &c. ante oculos habuit, hæc in anteriori paginâ legere non valuit, vel legere, ac negligere idem fuit. Igitur Augustinus, Cælestino iudice, vel si negatis, saltem teste, lineam necessariæ veritatis non excessit. Quis autem unius Cajetani testimonium Sancti Cælestini Papæ contestationi præponendum ducat?

§. III.

Cardinales Perronius, Valerius, ac Sanctus Carolus Borromæus minus rectè contra Sanctum Augustinum adducti.

Sequitur quintus accersitus ex Galliâ Perronius & purpurâ, & erectis ex continuo cum hæreticis bello trophæis clarissimus, cujus sunt hæc verba, inquit Annatus: *Sat monui in quartâ mearum observationum, nos admodum distinguere proprias Sancti Augustini opiniones, dum loquitur, ut privatus Doctor, & ejusdem narrationes, quibus loquitur, ut testis usus communis Ecclesiæ, vel ea dicit, quæ Doctorum ætatis suæ communis consensui conformia sunt; ab unis siquidem argumentari nos tantum probabiliter, ab aliis demonstrativè.* Bene ille quidem, ac dignè de Augustino sensit; quis enim privatas Augustini sententias in Sacræ v. g. paginæ explicatione intrâ fidei canones refert? At hic controvertitur, quid de Augustini auctoritate Perronius sentiat in quæstione de prædestinatione, & gratiâ. Nam de Augustini auctoritate in iis, quæ ad divinam circâ homines providentiam spectant, testimonia te producturum in ipso titulo libri octavi sponderas. Liceat mihi Augustini hæc verba inspicere: *Ingredere, Perroni, ingredere, & consule cum fratribus tuis, à quibus nulla ratio, nulla tentatio te separavit, opus est tuâ, & maxime tuâ sententiâ: Lib. 1. contra Jul. cap. 6.* Arrige Annate aures, Perronius suum de Augustino testimonium profert: *Augustinus Maximus post Apostolos prædestinationis Doctor, imò os, & LINGUA VETERIS ECCLESIE quantum ad illam de gratiâ doctrinam: Lib. 1. Resp. ad Regem Angliæ cap. 12.* Quid te igitur, addit Augustinus, adjunxit, quòd Perronii, tanquam tibi suffragaretur, testimonium posuisti? Vis scire, an suam de prædestinatione sententiam docuerit Augustinus, ut privatus Doctor, an ut testis usus communis Ecclesiæ? Audi ipsummet